Nr. 4. Brashov. 16. Januariu 1850

Gazeta ese de dóe ori, Vóica ódată pe septemână. Pretiul lor este pe un anu 8 f. m. c., pe jumătate anu 4 f. m. c.

GAZETA TRANSILVANIEI.

Se póte prenumăra la tóte postele imperătesci, com si la toti cunoscutii nostrii DD. correspondenti. Dela 10 exemplare unul se dá gratis.

ПАЛАЦКІ,

весті̀тѣл кап ал партіделѣ чехіче

деспре централізъ́чіне ан егала ан дрептъцъ́іре ан Австріа,

(Дин „Napodni Nonini.“)

Кестіúнea деспре централісъ́чіне ші федералісмъ́ о кап де 20 ан ї мінделе тътълор кърора ле заче не інімъ організъ́чіне́а ші консолідарea ачестъ гъверн конститъціонал ан Австріа. Дитеї дела Кремсіер пе і сам лъсат тіmu де ажсінс, ка еа съ деслеце ачеастъ кестіне прін дилецеле ші іхмінаре де тоате патъреле; іар кънд пътмаї о жътъ тате а дмпъръцієї фъ репресентаць ан ачеа, скъзътъмътъ провепіт д'ачі пъ'л вом прецъі прea сзс. Гъверн ул октроѣ марта дела 4. Мартіе 1848, ші аша се декіеръ ан фанть дакъ пъ пептрѫ о дефінітівъ централізъ́чіне, дар ан маре мъсъръ ефектъть. Пентрѫ ачеea гъверн ул ші фъ лъдат маї де тоате жърналеле германе а ле монархіеї, ші анѣме але Віенеї; дар де алъ парте органеле лівере ан алте лімбі еспримаръ о немълцъмире кѫ атът маї маре; ка кіар ші ан дъріле стреине се рідікъ маї мълт де ѫн глас десапровторъ. Тоцї дпсъ карії се прічен ла ачеаста се кнеск ан пъреrea, къ еа ан адевър есте о кестіне капітальъ ші де віацъ а монархіеї австріаче, дела акъріа маї мълт сав маї пцін ферічіть десленре атърнъ маї кѣ сеамъ пачеа інтернъ, есістінца ші тоатъ пътереа Австріеї ан Єврона. Прівіть дин ачест пънт де недере астъ кестіне аре дпсемнътате есронеанъ, ші пъ не прінде мірапе дакъ ші кървацї де стат дін афаръ дшї адінть окіі асупръ.

Октроата конститъціне заче не ніще базе атът де дптінсе ші еластіче, дпкът фърѣ дмпортанте модіфікъ́чіні а ле тотълъ се пот пъне тотделъ де мърдінірі ші се пот дптродъче ан лъптръ дмбънътъцірі есенціале. Пентрѫ каре ноі лъѫд ан конціdеръ́чіне § 123, каре ан гъдзе ан парте о модіфікъ́чіне ші прін кръмаре о ревізіне а еї ан діета чеа маї де апроане дмперіалъ, пъ пътем декът а о лъда. Ші фіндкъ асемenea модіфікъ́чіні, дпаінте де а се пронъне не калеа леціслатівъ, требеск маї дптъіѫ матър meditate ші дін тоате латъріле десъътате, д'ачеea нічі пóѣ пъ ні се ва лъа ан пъте де ръ дакъ ноі не дъм опініпеа поастрѫ деспре ачеаста дмпортантъ казъ дпаінтеа пъблікълъї. De сіне се дпделеце къ кънд пронънет чеea че ні се паре а фі маї бън, требе съ авет ші ліверъ воіѣ а доведі пентрѫ че нѫ есте бън тот че дорім ноі ка съ се модіфіче. Спре орієнтаре не ачест къмп дптінс требе съ претримітем оарекаре конціdеръ́чіні деспре спеціалъ карактер ал секзалъї ші статълъї пострѫ. — Сімцъл націонал де ші дін векіме ера ѫн пътернік мотів ан віаца пъблікъ ші де стат, кѫ деосевіре ла ноі ан Боемиа се вѣдѣ ачела фігърънд ан фрънтеа історієї тътълор секзалор афарѣ де ал 16леа ші 18леа. Дн тімпіі пострі дпсъ ел дмі лъ о пътере ші снор ан тоатъ Єврона міжлочіе, ка нічі одатъ. Чеea че ера пентрѫ секзалії 16 ші 17 идеа еклесієї ші а релігіонеї, ачеea пентрѫ секзалъ пострѫ е идеа націоналъцієї. О арънкътърѣ де окіі асупра евенементелор дін крмъ, ші анѣме але анзлї 1848, требе съ конпінгъ пе орі каре аре окіі де вѣзът. Адевър есте, кѣ ачеастъ идеє дпкъ н'а пътръпс мінтеа ші кзноцінца тътълор персоанелор, тътълор індівіделор секзалъї пострѫ, ка пъ пегъм, еа есте ші контрарія ла мълте персоане; дар орі кът, еа а ажсінс, маї кѣ сеамъ прін апъкътърі́ле маріаре, ла атъта търіе ші есрінdере ан адънчіме ші лъціме, дпкът дзпре леціле патърей ші але історієї зніверсале еа пъ се ва ретраце де не шепа лъмеї, пънъ кънд пъ'ші ва фаче кърсъ прін тоате стадіile зней десволтърі мъсърате патърей сале. Цінътъріле ші персоанеле, кѣ деосевіре ан Австріа, каре пънъ ан зіоа де акът сънт індіферіnte сав апатіче ан прінінца націонал, песте зече, дъзечі сав трейзечі анї пъ вор маї фі ама; прін кръмаре мотівеле ан стат, каре пънъ акът мълтора ле се пъреа преа кзмплеле, лзате дін релъчіснile де націоналітате, кѫпігъ дін че ан че тот маї мълть поndepocітате ші дпсемнътате. Каре ар вреа съ нірзле дпаінтеа гъверн ълзї сав съ деnеце абсолзте ачест адевър, ачела с'ар афла ан фаталъ апъріре; дар, тоатъ опініреа а рідіка ставіл ан контра ачестъ торрент ал секзалзї пострѫ ар фі о небзніе, ші тоате сілінцеле оменещі ші мізлоачеле ан контра ачелзіа н'ар авea алт ефект декът сбъларea ан контра вънтълзї прін каре дірепкъ́неа лзї пъ се пóте нічі вате нічі скімба.

Ан трекът попълї дптрецеї Європе се лзптаръ маї мълт де ѫн секол пентрѫ інтересе еклесіастіче ші релігіоасе кѫ мълть кръпчепіе ші вырсаре де сънце, пънъ кънд, епервацї ші де о парте ші де алта, інфіне се плекаръ ла пачe, а. д. ла рекзноащереа ші прецзірea де дре птърї егале, сав ла прінчіпіл егалеї дпдрептъцірі. Ns кзмва ідеа де націоналітате съ не дакъ ла асемenea дндезнгате вырсърі де сънце, ла каре ан адевър с'а ші пзс дчепът ан анзл 1848? Не плаче а спера, къ нічі одатъ; пентрѫ къ чеea че, дпъ піще лзпте мълкар кът де дндезнгате, мълкар кът де сънгероасе, дпоіне тот требзіа съ прііmeаскъ тоате партіделе, адекъ прінчіпіл егалеї дпдрептъцірі а націоналітъцілор, чел пзцін ла ноі ан Австріа есте ан тесі рекзноскът, ба с'а ші пзблікат ка догмъ прінчіпіалъ ан тоатъ дмпъръція. Дечі о лзптъ пентрѫ ачеастъ ідее пзмаї аша е посівілъ, дакъ прінчіпіл егалеї дпдрептъцірі рекзноскът ші прііmіт де jure, с'ар вътъма зндена de facto.

Дар ан респект, кътре трекът че есте дптродъчеrea прінчіпзлзї de егалъ дпдрептъціре ан Австріа алтчева, фърѣ пзмаї емансіпареа елементзлзї слав ші ромън де сзб domnia тертъпістмлзї ші магіарістмлзї, (деспре маї пзцін тзетоареле релъчіснї din Істріа, Далмаціа ші Галіція пентрѫ астъдатъ нзтем тъчеа). Немцїї ші магіарїї ераѣ дnаінте de Мартіе 1848 пъчізніле domніторе ан Австріа, славїї ші ромънїї челе шерзітоаре; ачеїа ераѣ апъсъторїї, ачеціа апъсацїї. Дзпъ провізіъчіне́а конститъціне́і din Мартіе 1848 ераѣ даторіі ачеїа, дакъ еї ан адевър воіаѣ ліверtатеа, кзм зічеаѣ, фіінd конседвенцї, ка съ се леапеде ші де сзпремаціа лор чеа ан контра дрептзлзї всзкпатъ, асфел прекзм се лепъдарѣ пропріетарїї де домніа лор асупра іобагілор. Немцїї о ші фъкърѣ дпдатъ ан теоріе, дар праксзл дпкъ нзпъ астъзї е департе де ачеа; магіарїї се опзсерѣ емансіпърїї атът ан праксѣ кът ші ан теоріе, пентрѫ каре чербініе, кзм есте ціст, акзм требе съ се кзіаскъ амар.

Ан генерал ліверtатеа пзмаї ако́ло е посівілъ, кнде тоцї метърїї зней сощетъцї, фіе де че соарть вор фі, се вякърѣ де дрептърї егале, кнде німені пъ есте domn пъ скът, німені склав пъскът; ачеаста дпсъ пъ дмпедекъ нічі декзм ка, пентрѫ довъндіреа скопзлзї сочіетъцїї, зніі съ ѫ чеа ан фрънте, съ поарте кърма, съ порзнчеаскъ, ші алцїї съ ле вріеze, съ ле кързіаскъ, ад. съ аскзлте. — Дмпр'ѫн стат конститъціонал ліверlеціле аѣ ачееашї валоре пентрѫ тоцї четъценїї де стат; чеea че пентрѫ зніа е дрепт, требзе сі фіе дрепт ші пентрѫ алтза, ші німені съ пъ фіе скос де сзб комзнеле лецї ші дрептърї. Кѣ о ворѣ конститъціне́а е пзмаї реалізарea ан стат а кзноскзтзлзї ші етернзлзї прінчіп а тот дрептзл ші дрептатеа: „Чеea че пъ вреї ка съ'ці факъ ціе алцїї, ачеea пъ фаче нічі тѣ алтора.“ Орі че прівілеціѣ, орі че свъордінъчіне, каре пъ се дедзче дін патърала ші неапърата требзінцъ а довъндіреї скопзлзї статълзї, пъ е алтчева декът о есченціне ан фанть а дрептзлзї, адекъ: ан недрепт, о недрептате, о стрътътате. Тот прівілеціѣ де асемenea патърѣ пъ се поате дптродъче ші ґінеа ан стат фърѣ спіrар пзмаї прін пътере ші нічі одатъ кѫ модърї дрепте; іар апої нетінца адзче кѫ сіне претзтіndінеа стареа де ресслѣ, ан каре тот дрептзл патърал се денеаѣ, се пердe, пере.

Дакъ ноі асте проізперї, ан сіне кіаре ші іррефлексівіле, ле аплікъм ла релъчіснile актзале але попълілор din Австріа, пъ пътем съ пъ кзноащем къ, ла о етерогенітате атът де варітатъ а унестор попълї, егала дпдрептъціре комплектъ а лор требзе съ се сокотеаскъ пъ пзмаї ка о кондіціне неапъратъ а дптреџеї конститъціні, чі ші ан генерал ка о базъ моралъ а дмпъръцієї дпсзші; д'ачеea деспре врео спзнематіѣ, орі де че фел, а нетцієнзлзї ші а магіарісмзлзї престе славї ші ромънї нікъірі пъ поате ші пъ требзе съ маї фіе ворвъ. Ла касѣ контрарііѣ дін сфера дрептзлзї ам кзdеа іар ан а апъсърей ші а недрептзлзї, стареа дрептзлзї пентрѫ ноі с'ар скімба ан старе de пътінѣ, пачеа с'ар префаче ан ресслѣ, de ші дпекат.

De сънт адевърате кът ам зіс пънъ ачі, атънчі кестіне́а деспре централізъ́чіне, не каре міністерзл пострѫ се сілеще а о дптродъче ші а о консолідa ан Австріа, е дечіс. Ачеастъ централізъ́чіне пъ есте апліка́ільї пентрѫ Австріа, кіар пентрѫ кѣнътзл кзчї еа есте діаметріче опъсъ ші ан контрадікъ́чіне неапърать кѫ база моралъ а дптреџеї дмпъръцїї ші а конститъціне́і — „кѫ егала дпдрептъціре а націоналітъцілор.“ Че е адевърат, ші міністерзл се обіснеще а ворві деспре егала дпдрептъціре, дпсъ, дакъ ам лъа ла кзнознъ кінзл ші модзл, кѫ каре ел се пезоіеще а о дптродъче, ар требзі съ формзлзм фелзл гъндірей лзї аша: „Егалъ дпдрептъціре а тътълор націоналітъцілор кѫ свъордінъчіне ла Немцісм.“ Маї е ші аста егалъ дпдрептъціре? Поате-се асемenea свъордінъчіне а алтор націоналітъцї кѫ дрепт ші фърѣ дптребзіндаре де сілъ а се дікта? Ші поате-се дптемеіа пачеа

ші есіспіпда дпшърцієї кз асемепеа дпгрезіпдаре де пятіпдъ?

Ноі пз вом квтпъні кз сязпіете аічі, пептръ че, де есемпл. дп Бигарія*) акзт прегятіпдіпеа с'а дптродос пзмаі адміпістръчіпе цертапъ; зигарії се афлъ дп старе де аселіе. Ніві дъчеа пз вом пзпе преа мълтъ грестате, пептръ че дп Боемія дпаінте де квтева дпіі офіціалеле фъръ опріте а корръспзпде дптре сіпе дп лімва чехікъ; дчеаєсть мъсърь, орі кзм о вей квята пеесквсавіл, се вede а се фі стрекърат дела гзверпъ пе кале пекопстітзціопалъ, ші, врхпд Дзмпезеў, еа ва ръмъпеа фърь ніч о валóре дпаінтеа поілор дереґъторі, квчі ачеа мъсърь треце ші преете хотареле че дпсзші міпістерія 'ші леа дпзсе дп цептралізъчіпіпеа са. Съ лъзм пзмаі ла сокотеалъ релъчіпіле че пеапърат съпт сх етапеде din марта дела 4. Мартіе.

Дпзп §§ 35 ші 36 ал картеї тоатъ пъззіпґеле маі дпаінте паціопале, ші тоатъ віаца політікъ парламептарь съпт дпдіпептате сире зпікл цептрз ал дпаърцієї — сире дієта імперіалъ; квчі дієтеле провінціале п'аз а се окзпа декът пзмаі кз оарекаре „орзпдзелъ" прінігоаре ла локалеле ші пзпіп дпсемпътоареле лор треві. Прін ърмаре, орі кз ачел а тот авсорвіторіз цептрз па депеві ла хаос вавілопік саз къ де facto ва тревзі а се лва де лімва цептралъ о зпікъ (п. е. чеа чермапъ). Dар апоі прін асемепеа мъсърь тоате челелалте лімві провінціале вор фі пептрз тотдеазпа депъртате дела віаца пзблікъ парламептарь.

Dар ачеаєсть ісвіре пз ва фі чеа дптъіз ші пе ърмъ, квчі гзверпзл цептрал се ва серві кз ачеаєші лімвъ, а дієтеї імперіале, ші асфел тоате челелалте лімві се вор есгрзде din тоате сфереле адміпістръчіпеї маі дпалте. О асемепеа іпегалітате апоі пз пзмаі кз ва да пзпі ла ръдъчіпъ де міпчзпе пе тоате ачеле ворве севі десире егала дпдрептъціре ші па пзпе де вазъ моралъ а статзлзї пзмаі о іазгізпе, ві дпкъ ea ва фі ші перікълоасъ de тоарте пептрз тоцї попзлії карії, афарь де Австріа орі кз пз есіеть ніч декзт, саз дпкаї пз пот аші десволта віаца політікъ. Попзлзл, кързіа с'а лзат пептрз тотдеазпа орі че міпкаре паціопалъ, політікъ ші парламептарь, пе кзпд весіпіі сзї се взкзрь де ачеаєа дп плін мъсърь, есте осздіт ка маі кързпд саз маі тързіз съ кадъ ка попзлз, ші пептрз о асфел де пеіре пз се афлъ дп ззме ніч зп медіз'мжлт.

Дп асемепеа зрієт кадъ се вор афла пз пзмаі чехо-славіі ші магіарій, ві дпкъ ші сзд-славіі ші ромъпіі; квчі ші ъцїа пз вор ші пз пот а се мълцзміа пзмаі кз сперапца кь, доар де ле вор мерце дпаінте кз есемпл пзблічеї віеці політіче фрапцої лор din Търчіа Дрепт ачеа тоцї попзлії ачестіа пз пот, кіар де ар врея кът де квпраші, а се дпвка кз цептралізъчіпеа, квчі адміпістреа ей 'ші ар сввскріе дпсзші септіпда лор de тоарте, с'ар звіде пе сіпе. Ніч зп опест ређресептапт ал попзлзї п'ар пятеа кз кзп квпощіпць копчеде ачеаєта дп дієта імперіалъ, ші де ар ші фачео, поі пз ціш дакъ зп асемепеа пас ар пятеа дпдатора пе чіпева; де време че вотърі ші обліґъчіпіі імпораде дзпъ дрепт dinin ші зпап пз леаґь пе пімепі.

Дп асемепеа ґрещъці ші дпкърквтърі че есте де фъкзт сире а'шї ажзта чіпева дзпъ пятіпдъ?

(Ва врта.)

МОПАРХІА АВСТРІАКЪ.

TRANCILBANIA. Брашов, $^{22}/_{10}$. Ian. Газета ші інспекторій дела Оръштіе. Газета дп Np. 22 din а тр. пзблікасе о коресподіпць дела Оръштіь, квпрінзъторе кь інспекторій де аколо съпт тітлъ кь ар требзі содаділор лемпе, ар фі кзлес дела ромъпі 30 сълзаші, пептрз карій сълзіреа іар фі педесіт шчл.

О редакціпе пе лъпґь чеа маі кърат кцпет ші дорінць де а пзблікa пзмаі адевързл, пз пóте фі а тот възътóре ші штіътóре. Челор маі вине ші маі дпделепте гзверпій, де ші еле аз мій де оаі ші тъпі ші челе маі фелърíте міжлóче дп а лор діспзсеціпе сире а скóте адевързл ла лзміпь, тотзш це дптревіп о съмъ де касврі, дп каре порпеск дзпъ інформъцілі фалсе, фак пзмаі гремінді, даз ордінъцілі сконзлві контрарие; пз тóте а весгеа пептрз астфелїз де спзнтелі фъкзте престе воіа лор, чіне ар кзтеза а осзнді тóте лъкърíле ачелора ші а дпфера пе гзверпе де пеприлóсе, де реле? Токта дп асемепеа репорт се афлъ редакціпіле, кз ачеа діферінць пзмаі, кз міжлóчеле лор де а афла тотдеазпа адевързл съпт мълт маі тързіпіте декът а ле гзверпіюр, дпкът требзе чіпева съ се мире, кът тотзш прін жзрпале се арзпкь аттта лзмінь престе аттеа фапте де а ле дптъпереклъ.

Din ачестеа ърмеазъ преа фіреште, кь дакъ чіпева есте въттмат сеаь педрептъціт прін пзблічітате, аре тот дрептзл аші чере сатісфъцізне, дпсъ кз репорт пзмаі ла касва въттърей. Іар інспекторій дела Оръштіь че фъкзръ ла касва сзе атіпе? Дзмшіі дп Np. 9 din Sieb. Bote прін

*) Ші дп Трапсілваніа.

коодеіза інспекторілор Іосіф Лорепі ші Фріdерік Вагпер пз се дпдестзларь пзмаі а пега ші а декіара тóтъ історія ка ісмеіле де о міпчзпь перзшінать, а провока пе Газеть ші пе Редакторзл еї ка съ ревóче калзмпіа ші съ пзміаскъ пе калзмпіаторіі дп пзблік; апа еї пз стетерь аічі, ві, фърь съ ашіепте дпмзпіреа сатісфъцізпеї черзте, дшї лзарь сіпгзрі тот дп ачеа артікол провокаторіь чеа маі дпвершпатъ сатісфъцізпе, пептрз къ еї дпферарь тот трекътзл редакціпеї газетеї зікзпd кз ea се дерфадасе маі де мълте орі кз вторінць ші ръзтате а фі зпеалтъ а міпчзпеї ші а врей пъчіпале (sich zum Werkzeuge der Lüge und des Nationalhasses zu entwürdigen, wie dies die — Redaction — der Gazeta öfters und auch in Nr. 22 gethan hat).

Трепзе съ штіе інспекторій Оръштіеї, къ дакъ лор ле есте скзпъ опóреа, зпзї інститзт кзм е Газета, дпкъ дї есте опóреа са кз атът маі скзпъ, кь кът сфера лзкрърей сале есте маі дптіпсъ декът а зпзї ампловіат де черь, ші кь еї прін калзмпіа лор лзарь лезпрзшї сарчіпа де жздекъторі ръспзндзъторі пептрз тóтъ пзртареа ші скріеріле Газетеї дп кзрс де 12 апі, ші пептрз пзртареа ші карактерзл тътзрор колаваторіілор еї, карій съпт тоцї чеї маі де фрпте кървацї ші пъчіпеї ромъпе, дпчепънд дела епіскопі пъпъ ла чеї маі жзпе офіціалі. Газета кз тоцї колаваторіїї еї авъ дп тот тітпзл пзмаі а се дпдта форте греў дп контра аттор міпчзпе ші калзмпіі каре се ръспзндіа асзпра пъчіпеї сале, іар ніч декзт а пропага міпчзпі, ніч а се фаче зпеалтъ ръзтъчóсъ а врей пъчіпале.

Дечі поі провокъм пе інспекторій Іосіф Лорепі ші Фріdерік Вагпер, тот дп пзтереа лецілор пе каре ле чітеаzъ еї, ка дп чел маі скърт тімп сь'ші ревóче тот дп Sieb. Bote калзмпіа че арзпкаръ престе трекътзл де 12 апі ал Газетеї ші ал колаваторілор еї, съ ревзпóскъ адікъ, кзмкъ дзпшії аз скос дп пзблік міпчзпь перзшінать кзпd аз скріс, кь „Газета ачеаста прін вторінць ші рзінць с'ар фі дерфадат а фі зпеалта міпчзпеї ші а врей пъчіпале." Дзпъ че пзміцій інспекторі вор ревока ачеа калзмпіе, пе вом лъса ші поі дп мерітзл коресподіпдіеї din Np. 22 a. тр. Іар кзмкъ еї дші вор ревока-о пеапърат, пе дпdоім кз атът маі пзцін, кь кът прін ачеаєа пе лъпґь че есте асзпріть Газета, Редакторзл ші колаваторіїї еї, апоі маі съпт пътъцаді дпкъ ші алді кървацї de зп репзме маре ші де зп карактер din челе маі соліde, ші апзме: DDnїї

Іосіф Трашш, ка сепатор ші директор де поліцій, каре дзпъ Іосіф Вепцел фз чепсор рєсропсавіліз ші стрънс вегітор ал Газетеї дп кзрс де 6 апі, деизміт де къτρ гзверпіь;

Антопіь Ковач, авате, ка прешедінте ал чепзреї din Брашов, ші тотодатъ контрол єзправегіторіз ал Газетеї, ордінат де къτρ гзверпіь;

Iadiclaз Topdai ProtocolliDirector єзперреіісор ал Газетеї дп тот дезврза еї ла канчеларіа трапсілваніь дп Віепа; дп ърмъ дпмії Есел. СС. комітеле вепераві Iadiclaз Іазар канчеларіза гзверпіалзї ші п. Самзіл Іожіка, карії пептрз ка съ фіе маі сігзрі де tendinda Газетеї ромъпе, о чітїа ші о контрола дп персопъ; — іар дела ре'вніереа еї (2. Дек.) дпсъші пока кълпітзат ал четъцеї, ла каре Газета требзе а се тріміте сире ревісіпе дп зжзнзл адікъ 16—20 óре маі пзінте де епіреа еї.

Ашеа, чепсзра ші чепсорій съпт рецімзл векіз ера ръспзпзъторі пептрз фапте ші тендінда Газетеї, ші дп а дезърпічі кь ар фі єзферіто врео дагъ съ цііе еа врео алтъ. пзсеціпе декът пзмаі де о пред лінъ апърате. Пептрз ачеаста поі ші кредем таре, къ сзе пзміцій вървацї пз вор пътеа єзфері, ка інспекторій din Оръштіь съ'ї фак зпеалте ші пърташі „ла пропагареа де міпчзпі ші зрї пъчіпале." —

Георгіь Баріц,
Редакторзл Газетеї ші ал Фоіеї.

Брашов. Тъмпъреа тімпзлзї. $^{26}/_{14}$. Ian. Дп кърсзл септъмъпеї че треце авързм чел маі кзмпліт цер де каре'ші адък аміпте вътрънїї. Дптре $^{13}/_{1}$ ші $^{18}/_{6}$ термометрзл Reaumur се мішка дптре 18 ші 22 градзрї сзпт черіа лівер. Дела Поръмбак авет штіре дела о тъпъ de пріетіп, къ аколо дп $^{3}/_{11}$. Ian. пе ла 8 óре dimineaца термометрзл стете ла 25 градзрі, іар кз о зі маінте се пріmласе дптре 19 ші 22. Ваї де вдзне ші орфапі, ваї де тоцї сърачії карії п'аз дп тъпъ дп гърь, ніч лемпе де фок, ніч вешmінте де іарпъ; ваї де вітеле ал кърор пзтреці дл дпгіцїръ каїї оштірілор.

О съмъ де кълторії кз тъпі сеаь кз пічóре деперате. Астъзї съмвът тімпзл се арат капріціос, кънd се дмбіе пъпъ ла 2—3 градзрі.

Фъгъраш, $^{8}/_{20}$. Іапзаріе. Атъсърат депретзлзї гзверпіал сосіт пзмаі де врео трей зіле, адміпістратора дістріктзлзї пострз се реорґапіс дптрь дпделесзл пóтъ сістеме провісоріе. Ашеа ачест дістрікт, сеаь кзм дї зіче попорзл „Царa Оатзлзї," каре єзпт domnia арістократікъ магіарь фвесее дптърціт дп 8 класе (ієрзш), акът се

дмпърці дн патра свичеркері. Діатре офічіалій ротъпі алешї прін депетацій комвпітъцілор ші конфіртацї de царол Шахнер дн Декемвріе а. 1848 ръмасерь нимаї 6 іоші дн дерегъторій, адікъ: Іоан Алдеалеапа, ка директор de поліцїь; Никлаѣ Гъетан, ка контеперь ал свнперсоналълї гремій; Іоан Пашкарій, Іоан Кодря, Іоан Одор ші Георгій Фъгъръшапа ка комісарі de свичеркері. Тоате челелалте постарі се дмплінірь прін сасі. D. командантe мілітарїѣ в. Маркат ші комісарїал дістрікталї Віотте адміністрь дістрікталї ка капі провісорі ай ачелїаш.

Дпкът пентрь лімвь, ной тот авзім дела Сібіїѣ, къ дн адевър гоберпіал провісорій нічі одатъ пе ар фі демпндат, ка лімба цермапъ съ се дптіпдь маї департе, де кът нимаї ла комісарії прімарі, карій стаѣ дн релъцїне деадрептал ші неміжлочіт къ гоберпіал, їар попорал нічі одатъ пе ва фі дндаторат аші аштепе пецічіпіле ші плъпсорїле сале дн алтъ лімвь де кът нимаї дн чеа въчепалъ; ордінъчпі ші респпсврі ва прімі тот нимаї дн ачеаста; прін ъртаре тоцї офічіалії къці пін дн контакт къ попорал, вор фі сілиці а дпвъца віне лімба попорълї. —

Апрігѣ, 5. Іапзаріе 1850. Пентрь ка съ се черче рапеле челе дпвеките а ле ачестій комвпітъці ші съ се вінече, фъ черетъ дн зілеле треквте де кътрь ачеастъ комвпітате о комісіе, сперънд къ пепъртінітоареа ізрісдікцїе мілітарь сав каре пе афлът астъзї, о ва скоате ла кале, ші поате къ съ ші дптъмпла, дарь пи каз пе ащептат аѣ німічіт модестеле аштептърі але атърнъцілор лъкзіторі: — Жвделе сатълї, каре нимаї деквръпд фъсесе пвс дпнъ доріпца дптрецеї комвпітъці ромъне де аічі, (къчі сасі съпт фórте пъціпі), фъ денвс din дерегъторіе пентрь къ п'ар фі пъзіт дестъл de стрънс регълеле че і съ дъдърь дн прівіпца воалеї де віте че домпеще дн комвпітате, мъкар къ дпнъ кът съ щіе, ші дпнъ кът і саѣ дат ші атестат дела комвпітате, ел ші аѣ плініт даторіа къ тоатъ скзмпътатеа, де кънд аѣ лъат дерегъторіа асвпръші, де пз кътва і саѣ дпкъркат піпа предецесорълї съѣ жвделї сас сав каре стъръпіле аѣ зъкът пе зліце пединграпате de леаѣ търът кънії, прекът de обще е квпоскът, ші din акърві пединграпіре саѣ лъціт ші воала дн сат. — Дестъл къ фрацїі жвделї degрадат афлъпдсъ дптр'о сеарь ла кръщът впде ера ші сасъл жвделе чел векіѣ, аѣ съріт асвпра лъї ші л'аѣ вътът кътпліт, чі тотвш пз де моарте, прекът аѣ фъкът вестеа. — Ачеаста аѣ дат прічіпъ de а пе калъмпіа дпнъ datina лор къ романіі din Апріг с'ар фі pidікат асвпра сасілор съї омóре! ші інспекторъл аѣ адвс аічі мъпъ мілітарь декларънд сатъл дн старе de ръсвоіѣ.

Ной пе пъртіпім крімеї, ші вінованїі се ші їа педеапса прекът мерітъ (карея нічі пз їаѣ треквт, фіінд de атънчі арестаці дн Сібіїѣ дн къташї греле, їар каселе лор къ къте 5 ші 6 къпане есекватe). Дарь апої че вінъ аре комвпітатеа дптреагъ? П.

БЪГАРІА. (Щірі местекате. Епіскопіа). Дела Арад ажвпсесе дн зілеле треквте пъпъ аічі ла ной о фаімъ óрвъ, ка ші кът аколо с'ар фі дптъмплат о форталъ вътъліе дптре магіарі ші солдацїі дмпърътешті. Німік din тоате ачестеа. Тот че се адевереазъ есте, къ доі офічері магіарі din ачеї мълці дпкішї дн четатеа Арадълї дмветарь пе піште солдацї de ведере, апої дї фъкърь съ стріце de кътева орі „вівап Кошът." Ачеа стригаре алармъ фіреште пе гарпісопь. Атът чеї доі офічері, кът ші солдацїі се арвпкарь свпт жвдекатъ марціалъ, де каре офічерії пз штіѣ кът вор скъпа къ віацъ. —

Дела Віепа прімім дптре алтеле деспре стареа епіскопіеї Арадълї вртътоареле:

Епіскопіа Арадълї есте чea дінтъіе, дн каре ромъпії решпісерь ка съ довъндіаскъ епіскоп ромъп, кът ші зпеле інстітвте ромъне; къ тоате ачестеа спіріта сървеск ші чел магіарь злъѣ дн тот тімпвл ка зп плъмъ греѣ пе ромъп. Епіскопії ръсъріteні din Бпгаріа пъпъ дн зілеле пóстре апіа ш'аѣ кпоскът адевърата релъцїне дн каре дпнъ капоане требве съ стea ei кътрь зп мітрополіт, каре дакъ веї къта віне, пз пóте съ фіе маї мълт, декът primus inter aequales. Чі пасечпеа епіскопілор ера кътрь мітрополіт чea че е а зпої протопоп кътрь епіскопіа dieчесап. Ачеаста пз маї поате мерце ашea, чі аре съ се демарче дрептал ші потестатea фіекърві ші съ се адмкъ дн практікъ. Епіскопіа Арадълї е болпвос, пепътінчос, óмепії din прецівral Прaсе. сале пз аѣ дестъл търіѣ сфлотеаскъ; дпсъ пентрь ачеаста клерва Арадълї тот пз меріта ачеле десъітърі пе каре кзм се вede, ле дпкъркă дн Лоіd зз кондеіѣ сървеск асвпръле. Асвпра преоцімеї каде стрънса даторіпцъ de а се апъра, пентрь ка гоберпіал съ пз їеа деспре дръпсвл опініне ші маї реа декът о авзе. — Баній клервлї се тъпкарь, дпсъ пз прін ромъпі, чі ла mandатвл патріархълї се префъкърь дн спесе de ръсвеліѣ. Акът керсвл теологік пз се десків, дпсъ преоцї тот се хіротонеск, пентрь ка їар съ пе дпчіпгъ обскврантісмвл. Шчл. шчл.

— Теодор Серв, бърват ромъп de фрътóсе меріте есте съ теагрь ка комісарів дістрікталї ла Бейш.

Атът ла Арад кът ші ла Орадіа се ворвіскъ мълте пентрь дескідереа злеї газете ромъпещі (апме ла Арад мерсе дпдемпвл din Сібіїѣ); дпсъ пъпъ акът пз ведем німік. Дптр'ачеea інделіцепцїі ші преоцї поштрії съ пз ласе пе óмепї фъръ лектърe, дпсъ препътере ла зпа din челе дóї газете, din Черпъцї сеаѣ Брашов. Тоатъ лътеа чітеще, нимаї попорал постръ съ пз штіе впде се афлъ? — С.

КРОАЦІА. „Napodni Novini" адъче штіреа дела Віепа, къ банал Іелачіч ла петрече ла Віепа, пъпъ кънд реорганізареа провінцїілор славіче Кроація, Славопіа ші Далмація се ва деплініі ші конфірма de кътрь монархъл. Требіле граніцелор мілітаре ле поартъ банал ла мълть гріжъ. Кореспондіпца консіліълї банал din Аграм къ міністерівл чептрал din Віепа карце дн лімба кроатікъ. Дпсетпътъ къ кроацїі аѣ din партеа лор зп міністрь дн персоапа барополві Кълтер. Нзмітеї газете кроатіче ді плаче а креде къ міністерівл Віенеї песпе пвцін ва коръспвнде ші къ гоберпіал провінціал din Боемія дн лімба боемікъ.

АЗСТРІА. Віепа, 12. Іап. Проіепте фінапціале. „Лоідъ" каре скартъпъ ші комбате de кътева септъмъпї атът зпеле мъсврe фінапціале, кът ші маї въртос стареа банкълї, стателе ші маї мълте лекърі а ле лзї, дн Np. съѣ din 9. Іап. пъші ла міжлок къ зпеле проіепте посітіве, віептъторе кзм ар пътеа статъ еші din преа тареа гредтате фінапціалъ. Нзмітъл жврпал порпеште маї зптеіѣ дела дмпрецівраре, къ керсвл хъртіілор каре черкълеазъ астъзї есте сілит, къткъ банкъл пъчіпал пвсе сете de міліóне дн черкъларе дн поте, (адікъ кзм ам зіче поліце de банк) каре пз ъмплъ къ нічі о кампть (інтерес). Статъл їарът арвпкарь дптре попор поте (поліце, хъртії) къ кампть ші фърь кампть. — Do. міністрь de фінапцъ дн рапортъл съѣ пвблікат дн Wiener Ztg. din 3. Іапзаріе пропвне ка съ се емітъ поліце дела вістіерія імперіалъ, каре прін тръсътърь de сорці съ dea чел пвцін 3 ла сътъ. Алцїі їарът пз се дпвоіеск къ ачеастъ мъсврe, чі пропвп алтеле. Ачестеа ле дпсетпътъ асъдатъ нимаї пе скърт спре адевéріре, къ міністерівл ші пвблічітатеа кватъ тот

фелівл de къ ші міжлоаче прін каре съ поатъ рестабра, рідіка ші рептемеіе креділ стателві. Се ші кредe, къ воind Dzeŭ ка пачеа съ ґіе, стател ва рееші ка съші лъмбріаскъ ші регълезе старea фінанціалъ дъпъ дорінцъ. Чі вапкел дпкъ ва требві съ треакъ прін о реформъ радікалъ.

— Маі тоате жърналеле славіче, адікъ, славокроатіче, боеміче, полоане, прімірь маі мълт сеаѣ маі пцін ідеіле федералістіче арънкате маі дъпъзї de кътръ D. Палацкі дитре попоарле монархіеі, кънd din контръ жърналеле цермане дп проіектел лві Палацкі въd нъмаі о втопіъ, о непътінцъ, ѣп план de a десфіінца кіар монархіа; дпсаш „Кореспондінца австріакъ“ (офічіалъ) се еспримъ тот дп ачест дпцелес. — „Дитр'ачеа есте інтересант а аскълта мъкар нъмаі трей фоі славіче кът ворвеск еле деспре прінчіпіеле дъпъ каре ар фі съ се організезе монархіа ші каре токма акът се лъпъ вдвл кь алтвл, адікъ чентралісареа (адънареа тътърор путерілор ші органелор ла о сінгър четате Віена), ші федералісмвл, адікъ о стрінсъ легътвріцъ дитре попоръ, автономіїле ші гъверпаре провінчіа неатърнатъ (ѣѣнъ óръ ка дп кантоапеле Елвеціеі сеаѣ дп статъріле репвблічеі порднерікане), фіекаре кь лімба са.

„Час,“ сінгъра газетъ політікъ полоанъ дп монархіа австріакъ, прімеште дптокма тóте ідеіле лві Палацкі, нъмаі ла дпфіінцареа лор кредe къ вор требві съ дитревіїе чева авателі. Чентралісареа монархіеі австріаче ашеа кът о апъръ ші о врea Reichszeitung (газета чea маре пóл міністеріалъ), Часвл о нъмеште „Деспотісмвл de moda noaъ.“

Газета Моравіеі (Morawske Noviny) десвътъпd каса чентралісъчънеі дші дескопере фріка, кътк маі ла вртъ прін конченtрареа тътърор потестъцілор din тóте провінціїле нъмаі дп капітала Віена, се вор штерge пъпъ ші нъмеле провінціілор монархіеі австріаче ші фіекаре царь ва скъdea ла рангвл вдвї черк ал монархіеі (ѣѣнъ óръ кът се фъкъсе дп Франца). Атвнчі Моравіа de есемпл се ва кіема Черквл Np. 33 ш. а. ш. а. Ші ачеаста еі о нъмеск лівертате. Dzeŭ съ не апере de о лівертате ка ачеаста! Апоі фііпdкъ ачеастъ чентралісъчънe есте о скорпітъръ а капетелор нетдешті, ашеа лімба гъверпвлві дпкъ ва ръмъпea чea нетдеаскъ дп веакъл веакълві!!—“

„Napodni Nowini“ (газета нъчъналъ воемъ) се плънge дитрь ѣп артікъл маі маре, кътк сілінделе партідеі нъчънале съпт маркате de тървъръ: „Noi съптем мъстраці зіче ачеаш, „кътк noi не лъпътъм нъмаі пентрь нъчъналітате ші пь пентрь лівертате; дпсъ óре нетдіі че фак пентрь лівертате, кънd ei сьгрмъ пе тоате нъчъналітъціле? Noi славіі ам фост тотdеавна апъсаці ші акът дпкъ пь довъндіръм німік пентрь а нóстрь кредінцъ. Дакъ есте съ авем парте de врео ръсплатъ, ачеаш съ фіе ка, съ се ія дела noi віроkраціа нетдаскъ, ші шкóле 'валте ші мічі съ се deскідъ дп лімба нъчъналъ. Пъпъ кънd пь се ва фаче ачеаста, контрарії поштрії пе вор нъмі тот тървъръторі.“ — — Тоѣл ші колóреа ачестор дпфрънтърі п'аѣ требінцъde а фі ілвстрате прін врео коментарій, зіче Lloid дп Np. 14 din 9. Ian.

КРОНІКЪ СТРЪІНЪ.

Првсія. Берліп. Ъп евенімънт фоарте імпортант. Въ адвчеці аминте de кампаніа рволвціне а берлінезілор din Апріліе 1848; атвнчі възърът кь кът сънце попорвл се дпчеркъ а скъпа de абсолвтісм сеаѣ чел пцін ал маі мълцеа. Dвпъ маі мълте валврі греле, dвпъ десфачереа парламентвлві ші скімвърі de міністерірі рецеле се сокоті съ октроieze ші ел о конституціне, адікъ съ о dea dела сіне, пентрь ка нічі dieta нічі попорвл съ пь пótь зіче къ ш'аѣ dato сінгъре. Маі тързіѣ тот рецелві ді къшвнї, къ ар фі вine ка ачеаш конституціне съ се маі репеадъ одатъ. Се мънъ тімп мълт; конституціпea ера пе ачі съ фіѣ пвсъ дп віацъ ші жърват de кътръ рецe. Дпсъ Маі. Сале ді вені дитр'одатъ кефвл къ ар фі вine съ се маі скімве вніі § §і ші дпкъ dвпъ о попть прea авсолвтістікъ. Маі. Са адікъ пь претinde нічі маі мълт нічі маі пцін, de къ о dietъ леціслтівъ кь dóї касе, dинтре каре ѣна съ фіе компвсъ din 206 паірі сеаѣ сенаторі, дп нъмървл кърора съ інтре 6 прінчіпі din каса domнitóре, 15 алці магнаці de мошteніре ші алці 78 не карії съі нъміаскъ тот рецеле пь нъмаі пе віацъ, чі кіар de мошteніре ші нъмаі врео 96 съі алеагъ цара. Чі о dietъ леціслтівъ din members denзміці не фамілііѣ есте дп зілеле поастре о фавлъ. 9 din 10 пърці а попóрвлор пь пот азві фърь чел маі віѣ dісгвст о асемenea дпчеркаре. Революціънea dela Віена din Маіѣ 1848 се фъкъсе маі мълт кь скоп ка din нóа конституціне съ еась members ерезітарі. Апоі тотвш рецеле Првсіеі аре дитрь німік а зіче дп рескріптвл съѣ din 9. Ian. кътрь камере, къ пе Маі. Са дл дndeamnъ кцетвл а претinde скімвареа сѣс атінсъ, кът ші алтеле кътева абсолвтістіче.

ПЪБЛІКЪЧЪНІ ОФІЧІАЛЕ.

Акът штім пентрь каре прічінъ Аксенцій Северь фвсесе арестат. О септінцъ а трівпалвлві мілітарів din Сівіїѣ пвблікатъ дп Sieb. Bote Np. 9 (фърь dатъ) не спвне къ Аксенцій (фоствл префект каре пьртасе маі мълте вътъі крвте кь інсврцепції) dвпъ пвблікъчънea din 21. Авгвст а. тр. ар фі асквнс ла сіне арме, пентрь каре фв жвдекат ка пеste тімпвл петрекът дп арест пе кът стете сънт черчетаре, съ маі сфере ѣп арест de профос пе dóї лвні, пе каре дпсъ Есел. са D. гъверпъторівл прецвind мерітеле лві Аксенцій ів ертъ. — —

Провокареа din ърмъ а комісівнеі пентрь пагъне.

Фііпdкъ комісівнea мацістратвлъ орънdвіть спре а конcемна пагъвеле тътърор прічінвіте прін ръсвóіеле апълві трекът кцетъ аші дпкеіе лвкрареа дndатъ кь дпчепътвл лвнеі Февръріе, ашеа сънт пофтіді одатъ пентрь тотdеавна тоді ачеіа, карії ла осевітеле команде остъшештї din кътe стаціонарь аічі, dедерь арме, търфі саѣ лвкрь, кът ші чеї карії аѣ сфериt дмпілърї (Erpressungen), карії аѣ фост депredaці, орі аѣ авут пагъве дп кътп, саѣ орі ші каре алтеле прічівіте прін інсврцепції, прін трвпеле дмпърът. рвсешті, сеаѣ прін челе ч. рец. австріаче ші къді пъпъ акът пь леаѣ арътат, съ арате неапърат тот фелівл de дърі, лвкрърі, дмпілърі, депredърі пъпъ дп $^{30}/_{12}$ Іапвріе а. к. дп каса мацістратвлві лвнеа, марцеа, жоіа ші нінереа наінте ші dвпъ аміазї ла сас нъміта комісівне.

Брашов, 8 дп 12. Іапвріе 1850.

Фрідерік Хонігвергер, сенатор.
Іосіф Фаіхтінгер, секретарів.

Мълцъмітъ кввіósъ.

Ъп крещтін кап, пегвцеторів de аічі, каре пь воіеште а фі нвміт, ла зіоа de апвл поѣ се дндвръ ші дърві фемеілор съраче din кілібреле весерічеі сф. Нікълае 20 фіор. арц. спре дмпърціре. Дп нвмеле лінсітеі оменіmі пріміаскъ кънвл крещтін мълцъміта чea маі фервінте а ачелор фемеі непътінчоасе.

РЕДАКТОР ГЕОРГІК БАРІЦ. EDITOR IOAN ГЪТТ.